

PM Rotel I (Dnr KS 2021/706)

Anmälan om svar på remiss av Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (COM(2021) 206)

Remiss från Infrastrukturdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remissen godkänns.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

EU-kommissionen har den 21 april 2021 presenterat ett förslag på en ny EU-förordning som ska reglera artificiell intelligens. Infrastrukturdepartementet har den 21 maj 2021 remitterat EU-kommissionens förslag till förordning i remissen *Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (COM(2021) 206)* till Stockholms stad för yttrande.

Syftet med den förordning som EU-kommissionen föreslår är att harmonisera regler för AI inom EU, skydda grundläggande rättigheter, främja de positiva aspekterna av AI och säkerställa fri rörlighet av AI-system. Förslaget avser skapa en strukturerad uppdelning mellan olika typer av AI-system och dess användning där vissa är förbjudna, andra tillåtna men med restriktioner och krav. De flesta AI-system får dock användas utan restriktioner men kan omfattas av krav på tillsyn.

På grund av kort remisstid har staden svarat med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret välkomnar att EU-kommissionen har tagit fram ett förslag till förordning om artificiell intelligens.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remissen godkänns.

Stockholm den 1 september 2021

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

1. Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (COM(2021) 206)
2. Underbilaga - Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (COM(2021) 206)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

EU-kommissionen har den 21 april 2021 presenterat ett förslag på en ny EU-förordning som ska reglera artificiell intelligens. Infrastrukturdepartementet har den 21 maj 2021 remitterat EU-kommissionens förslag till förordning i remissen *Europeiska kommissionens förslag till förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (COM(2021) 206)* till Stockholms stad för yttrande.

Syftet med den förordning som EU-kommissionen föreslår är att harmonisera regler för AI inom EU, skydda grundläggande rättigheter, främja de positiva aspekterna av AI och säkerställa fri rörlighet av AI-system. Förslaget avser skapa en strukturerad uppdelning mellan olika typer av AI-system och dess användning där vissa är förbjudna, andra tillåtna men med restriktioner och krav. De flesta AI-system får dock användas utan restriktioner men kan omfattas av krav på tillsyn. Nedan sammanfattas förordningens innehåll.

Tillämpningsområde och definitioner

Förordningen ska tillämpas på:

- tillhandahållare av AI-system som används på den inre marknaden oavsett om tillhandahållaren är etablerad inom EU eller inte,
- de som använder AI-system som finns inom EU, och
- användare och tillhandahållare av AI-system där det som genereras av AI-systemet används inom EU oavsett om tillhandahållaren eller användaren är etablerad eller befinner sig inom EU eller i tredjeland.

Vidare anges en definition av AI-system. För att regleringen ska följa med i teknik- och marknadsutvecklingen upprättas en bilaga där olika typer av tekniker och användningssätt, som enligt förslaget definieras som AI-system, registreras. Kommissionen ges befogenheter att uppdatera bilagan genom delegerade akter. AI-system som utvecklats eller används enbart för militärt bruk ska inte omfattas av förordningen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 juni 2021 har i huvudsak följande lydelse.

I *Stockholms stads vision 2040* om ett Stockholm för alla, lyfts att staden ska sträva efter att ligga i forskningens och innovationens framkant. Arbetet med artificiell intelligens (AI), automatisering och maskininlärning (ML) ingår som en viktig del i detta. En hög innovations- och digitaliseringskapacitet är en förutsättning för att stärka, effektivisera och utveckla stadens verksamheter och därigenom bidra till att säkerställa vår fortsatta välfärd. Arbetet med AI och automation ligger därför i linje med stadens inriktning.

Stadsledningskontoret välkomnar att EU-kommissionen har tagit fram ett förslag till förordning om artificiell intelligens. AI är ett komplext område och det är därför positivt att EU-kommissionen ser över hur AI ska regleras inom EU. Stadsledningskontoret anser dock att förslaget i dess nuvarande utformning väcker ett antal frågor och ser behov av förtydliganden i den fortsatta processen. Nedan redogörs för detta i åtta punkter.

1. Det bör tydliggöras vilka krav som ställs på berörda aktörer

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att de krav som ställs på myndigheter, organisationer, företag och övriga som berörs av förordningen blir tydliga. Stadsledningskontoret bedömer att det är svårt att utifrån den nuvarande utformningen bedöma vilka konsekvenser förslaget får. I förslaget ligger stort fokus på krav för *tillhandahållare* av AI-system och stadsledningskontoret ser att det finns ett behov att tydliggöra krav och konsekvenser särskilt för *användare* av AI-system.

2. Konsekvenser för användare och system som hamnar inom högrisk-kategorin är i nuläget svåra att överblicka

Stadsledningskontoret vill lyfta att AI används inom flera av stadens verksamheter. Inom Utbildningsförvaltningen används till exempel ett AI-system som kallas Lexplore. Systemet används för att upptäcka läs- och skrivsvårigheter hos elever. Ett annat exempel är Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) som använder AI-systemet SOLIDA som styr, optimerar och analyserar fastigheter i realtid med hjälp av algoritmer. Syftet är att på ett bättre sätt kunna kontrollera inomhusklimatet i fastigheterna. Stadsledningskontoret uppfattar utifrån förslaget att dessa AI-system kan hamna inom kategorin högrisk-system. Stadsledningskontoret kan dock i dagsläget inte överblicka konsekvenserna av detta. Stadsledningskontoret önskar därför att regleringen vad gäller användare av högrisksystem görs tydligare.

Stadsledningskontoret vill i detta sammanhang även lyfta en formulering som anges i förordningen: *”The technical documentation of a high-risk AI system shall be drawn up before that system is placed on the market or put into service and shall be kept up-to-date”*. Stadsledningskontoret anser att det bör tydliggöras vem som har ansvar för denna uppföljning och hur användaren kan säkerställa att systemdokumentationen hålls uppdaterad.

3. Konsekvenserna för offentlig sektor bör tydliggöras

Stadsledningskontoret vill lyfta att den föreslagna regleringen är omfattande och behandlar ett komplext område och ställer höga krav på de som faller inom kategorin högrisk-system. I förordningen anges följande:

“AI systems used in education or vocational training, notably for determining access or assigning persons to educational and vocational training institutions or to evaluate persons on tests as part of or as a precondition for their education should be considered high-risk, since they may determine the educational and professional course of a person’s life and therefore affect their ability to secure their livelihood”.

Vidare anges även följande:

“AI systems used in employment, workers management and access to self-employment, notably for the recruitment and selection of persons, for making decisions on promotion and termination and for task allocation, monitoring or evaluation of persons in work-related contractual relationships, should also be classified as high-risk, since those systems may appreciably impact future career prospects and livelihoods of these persons.”

Stadsledningskontoret delar bedömningen, som anges ovan, att AI-system som används fel riskerar att begränsa möjligheterna att själv välja utbildning efter behov och intresse samt i förlängningen även möjligheten till försörjning. Eftersom Stockholms stad ansvarar för utbildning kommer staden påverkas av förslaget i dessa delar. Även regleringen vad gäller arbetsmarknad/sysselsättning kommer att påverka staden. Stadsledningskontoret anser i detta sammanhang att det behöver tydliggöras hur regleringen påverkar den offentliga sektorn.

Stadsledningskontoret anser att det bör genomföras ytterligare riskanalyser för att reda ut konsekvenserna för dem som berörs av lagstiftningen, både på EU-nivå, nationell nivå samt lokal och regional nivå. Till exempel för att tydliggöra hur förordningen påverkar leverantörer

av AI-system vad gäller den administrativa bördan och även konsekvenserna för användare av AI-system.

4. Nivån för reglering bör utredas närmare

Stadsledningskontoret anser att det bör utredas närmare vilka frågor avseende AI som lämpar sig för reglering på EU-förordningsnivå respektive annan nivå. Förslagets kärndelar handlar bland annat om vilka AI-system som ska kategoriseras som högrisk samt krav på skyldigheter för respektive aktörer. I förslaget anförs att dessa delar ska kunna ändras genom delegerade akter över tid. Stadsledningskontoret anser att det är osäkert om det är rättsligt möjligt att genom delegerade akter, EU-kommissionens genomförandebeslut, ändra en EU-förordning. Delegerade akter brukar vanligtvis komplettera och precisera en EU-reglering, inte ändra den i grunden.

5. Samspel med övrig EU-lagstiftning bör säkerställas

Stadsledningskontoret vill lyfta att det är viktigt att säkerställa att denna förordning utarbetas i enlighet med övrig EU-lagstiftning, särskilt dataskyddsförordningen. Enligt förslagets nuvarande utformning bedömer stadsledningskontoret att det finns en risk att förslaget står i konflikt med dataskyddsförordningen. Förslaget skiljer sig mot dataskyddsförordningen vad gäller struktur för skyldigheter för tillhandahållare och användare. Förslaget ålägger en tillhandahållare av AI-system flera skyldigheter, bland annat att tillse regelefterlevnad, transparenskrav och upprättande av dokumentation och instruktioner för användare. Liknande skyldigheter åligger enligt dataskyddsförordningen den personuppgiftsansvarige, inte personuppgiftsbiträdet som enligt förslaget benämns tillhandahållare.

Stadsledningskontoret vill också lyfta att det finns en risk att det föreslagna tillsynsorganet (Europeiska AI-styrelsen) och Europeiska dataskyddsnämnden (EDPB) får delvis överlappande ansvarsområden. Om en aktör bryter mot förslagets skyldigheter kommer sannolikt samma agerande leda till en överträdelse mot dataskyddsförordningen. Stadsledningskontoret bedömer att det finns skäl att göra vissa förtydliganden avseende följande:

- vilken reglering som ska ha företräde i fall av dubbla och/eller motstridiga tillsynsförfaranden och sanktioner,
- hur de nationella tillsynsmyndigheterna ska förhålla sig till varandra, och
- ansvarsfördelning mellan tillsynsmyndigheterna.

6. Begreppet ”common normative standards” bör förtydligas

Stadsledningskontoret önskar vidare lyfta behov av ett förtydligande utifrån den föreslagna förordningen. I förordningen anges följande. *”In order to ensure a consistent and high level of protection of public interests as regards health, safety and fundamental rights, common normative standards for all high-risk AI systems should be established.”* Stadsledningskontoret anser att det är otydligt vad som menas med ”common normative standards” och ser ett behov av förtydligande.

7. Det finns behov av kommunikation och information om AI

Stadsledningskontoret vill även framföra den etiska aspekten av AI. Det är viktigt att klargöra vilken myndighet som har ansvar för kommunikation om AI samt svarar på medborgarnas frågor om datainsamling, vilka algoritmer som ligger bakom AI-beslut med mera. Det finns en skepsis i samhället vad gäller datainsamling och hur det påverkar människors integritet. Stadsledningskontoret anser att det kan vara värdefullt att planera proaktiva informationskampanjer om hur AI fungerar.

8. Innovation och Europeiska molntjänster

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att förordningen uppmanar medlemsstaterna att etablera regulatoriska sandlådor i syfte att främja innovation och effektivisera regelefterlevnad för kommande AI-system. Utveckling och användning av AI medför nya utmaningar kopplat till ny teknik. Det är viktigt att uppmantra innovation och göra det möjligt att pröva nya idéer. I sammanhanget vill stadsledningskontoret lyfta frågan om detta även kommer inkludera området molntjänster. I dag dominerar den publika molntjänstmarknaden av amerikanska företag. Kommer förordningen uppmantra skapandet av europeisk molntjänst

för att testa och utveckla AI-system? Det finns i dag utmaningar kring detta kopplat till dataskyddsförordningen.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.